

ІГОР РОМАНОВИЧ БАРИЛЯК (1942–2009)

12 вересня 2009 року на 68-му році життя пішов за вічну межу видатний український вчений-генетик і лікар, фундатор сучасної медичної генетики в Україні, доктор медичних наук, професор, завідувач відділу медичної генетики Наукового центру радіаційної медицини АМН України, професор Національного університету “Києво-могилянська академія”, науковий директор Інституту генетики репродукції, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, віце-президент Українського товариства генетиків і селекціонерів імені М.І. Вавилова, заступник головного редактора журналу “Вісник Українського товариства генетиків і селекціонерів” Ігор Романович Бариліак.

Народився Ігор Романович 7 серпня 1942 р. у місті Львів у родині лікаря. У 1964 р. він закінчив Львівський медичний інститут. Ще студентом він розпочав наукову діяльність, опублікував свою першу наукову статтю.

Після закінчення інституту свій науковий шлях І.Р. Бариліак продовжив у Ленінградському інституті експериментальної медицини, де він виконав і захистив кандидатську дисертацію.

У 1969 р. молодого вченого-медика обирають на конкурсних засадах старшим науковим співробітником лабораторії медичної генетики Київського науково-дослідного інституту педіатрії, акушерства і гінекології. Саме з цього часу Ігор Романович розпочав активну роботу зі створення медико-генетичної служби в Україні, став у витоків розвитку медичної генетики, за 40 років роботи в Києві зробив неоціненний внесок у розвиток вітчизняної науки.

У 1979–1988 рр. Ігор Романович очолював лабораторію мутагенезу і тератогенезу у Київській філії Державного НДІ “Хлорпроект” (нині Інститут харчової біотехнології і геноміки НАН України). У 1988 р. він очолив створений за його ініціативою Міжвідомчий центр медичної генетики, який у 1992 р. було введено до складу Українського наукового гігієнічного центру.

У 1994–1999 рр. професор І.Р. Бариліак був директором Українського наукового гігієнічного центру і одночасно директором створеного ним у ці роки Наукового центру медичної генетики. Одночасно він розробив і очолив Державну науково-технічну програму “Захист генофонду населення України” (1992–1997 рр.), у рамках якої було розпочато розробку проблеми генетичного моніторингу як системи постійного спостереження за рівнем генетичного тягаря в різних регіонах країни. У 1996–2007 рр. він був співкерівником міжнародної Українсько-американської програми “Запобігання вродженим вадам розвитку”.

Ключовим напрямком наукових досліджень Ігоря Романовича були екогенетичні дослідження, вивчення мутагенної та тератогенної активності чинників на-

вколишнього середовища, пошук сполук (у першу чергу, рослинного походження) з антимуутагенними властивостями. Крім того, важливою у діяльності І.Р. Бариляка була розробка концепції та впровадження в практику охорони здоров'я принципів медико-генетичного консультування, створення ефективної медико-генетичної служби.

У 1994 р. Ігореві Романовичу Бариляку було присвоєне вчене звання професора, а в 1997 р. за цикл робіт із проблем діагностики, лікування й профілактики вроджених вад розвитку йому разом із групою колег було присвоєно звання лауреата Державної премії України в галузі науки й техніки.

До останнього часу разом зі співробітниками відділу медичної генетики Наукового центру радіаційної медицини АМН України Ігор Романович успішно працював над проблемою профілактики вроджених вад розвитку, вивчав процеси мутагенезу й антимуутагенезу, а також роль фолієвої кислоти в профілактиці вроджених вад нервальної трубки.

Велику увагу Ігор Романович приділяв підготовці кадрів медичних генетиків. Під його керівництвом виконано 7 докторських і понад 30 кандидатських дисертацій. Він є автором більш ніж 600 наукових праць, у тому числі 15 монографій з різних питань генетики.

Професор І.Р. Бариляк вів величезну науково-громадську роботу. Він був членом редколегії журналів "Цитология и генетика", "Экологическая генетика" (Ро-

сія), заступником головного редактора часопису "Вісник Українського товариства генетиків і селекціонерів", головним редактором збірника "Проблеми екологічної та медичної генетики і клінічної імунології", Головою Проблемної комісії "Медична генетика" МОЗ і АМН України, Президентом Українського Альянсу із запобігання вродженим вадам розвитку, членом Правління міжнародного Альянсу з аналогічною назвою, віце-президентом Українського товариства генетиків і селекціонерів імені М.І. Вавилова, Українського товариства медичних генетиків, членом двох спеціалізованих учених рад із захисту докторських та кандидатських дисертацій (в тому числі голова однієї ради), членом експертної ради ВАК України та ін.

Ігор Романович Бариляк пішов із життя раптово, у розквіті сил і творчих планів, спрямованих на подальше вдосконалювання медико-генетичної служби в Україні й розробку актуальних проблем медичної генетики.

Світла пам'ять про Ігоря Романовича Бариляка – скромну, чуйну, глибоко порядну, інтелігентну, високоосвічену й ерудовану людину, відомого вченого й фундатора школи медичної генетики – назавжди збережеться в серцях його співробітників, учнів, колег, усіх хто мав щастя його знати.

*Президія Українського товариства генетиків і селекціонерів імені М.І. Вавилова
Редколегія журналу "Вісник Українського товариства генетиків і селекціонерів"*